

א פארלווירענען ברסלביעד פרינץ און פון דזשווינץ

האט כמעט קיינער נישט געוואסט איבערן
יחסום פונעם לאקלן מוצלחידיגן
געשעפטסמאן. דאס איז די סיבָה פאַרוֹאָס
אויסטר דעם שמוועס רעדט ר' פינחס
קיינמאָל נישט מיט קיינעם איבער זיין
געפִּילְן, און דאס איז אויך די סיבָה
פאַרוֹאָס דורךאיין שמוועס שטעלט זיך ר'
פינחס אָפּ אַיְמָאל אָוּן נאָכָמָאל
אַפְּצָאוֹרִישׁן זיין טראָעָן פֿון בענשאָפּט.

"איך קענט דיברטלב פון היינט, הויבט ר' פינחס אן, צענדייגער טויזעגענטער חסידים, ישיבות מוסדות, כבוד און הערצה אבער היינט איז נישט קיין גורייסח חכמה צו זיין אַ ברטלבער חסיד, איך וועל איין דערצילן וואס עס האט געמיינט צו זיין אַ ברטלבער יונגל פאר זעכציג אַר זוויך..."

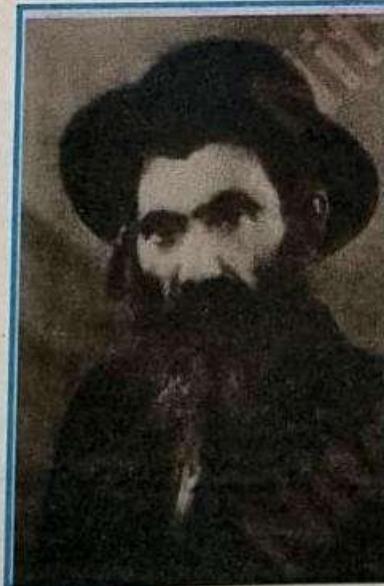
ר' פינחס מישת צוריק אויף דעם זכר
וז אינגע פון זיינע קינדערישע טאג אין זין
שטאט טברוי, און די זכרונות שווימיט
הזריך איינס נאכין אנדרען: ענק פאראשטי^ה
ישט וואספראָרָא מסירוח נפש עס א
עורךן פונעם טאטן זצ'ל דאמ אוד ער
עוואווארן אַ ברסלבער חסיד אַין יונע איַ
קְיִין אַין גוֹטֶע זאַק האָט ער נִישְׁט גַּעֲהָ
דערפָּן דָּא אוֹיפָּךְ דָּעַר ווּעַלְתָּ. עַס דָּא
אוֹרְיסָס גַּעֲרָנְגָּס ווּוְרָן אַז עַר האָט גַּעַ
פָּאָר זִיךְ יְדַעַּ רְגֵעַ דִּי עַולְמַה הַבָּא. מִיר הַ
גַּעֲלָבָט אַין גְּרוּיזָס אַרְעַמְקִיטָס פָּוּן ווּעַן
גַּעֲדָעַנְקָזְרָ פָּוּן אלָס קְלִין קִינְדָּ. שְׁטָעַנְדָּ

"קיינער האט אונז נישט געווו
אנגעמען אין חדר צוליב דעם זומע
זונגען געווען בדסלב'ער חסידים, מיר זא
זונגען אינדרעהיים אין קיין חדר, בייז
טאג האט דער טאטען זעל' אנטגעט

דָּבָר פָּאֵטָן וְעַט
אֲהַמְּסָהוּפָן אֶוֹף שְׁבָת

באלד כייס אנהויב פונעם שמועס
שטעטל זיך ארויס אוּז די הארץ פון ר' פינחס אדרעסער אוּז פול מיט בענקייניש נאָך
יְהִינָן גַּרְוִיסָן טַאטָן זְצַלְלָן, אַיבָּעֶר וּזְעַמְּעָן עַר
דענדט נִישְׁתְּ קִין סָאָךְ שְׂוִין צְעַנְדְּלִיגָּעֶר
יאָרָן.

אין זינע צואנציגער יאנן האט ר' פינחס חתונה געהאט צו אן אמעדרקאנגע מידל אונז זיך באודצעט אין אמערייקע, דאייה אין אמערייקע האט ער אויפגעשטעלט זיין שיינע הרוין, אינאיינעם מיט זיין מוצחידיגע געשעפטן, און פון דאן אין



רבי ישראלי דוב אדער זצ"ל אין די יונגע און אין די מיטעלע יארון

אהרים צעבילייט אווש כיו בלוט, אבער פריליך און צופידן ווי כאילו עס האט גאנשיט פאסירטן:

רעד קינד וועלכער געדענקט דעם
טאָטן דז'ל זיך אַראָפּוּצְעַנְדִּיגּ אַופִּין באָנק
מייט זיינע קוּינְדֶּרֶעֶת אַגָּן תְּהִלִּים מֵיט טְרֻרְעָן
פָּאָר דַּי רְפּוֹאָה פּוֹן אֲשָׁכְּנָעָן וועלכע האָט
שיי שָׁדָּן גַּעֲמָאָכְּט אָן מַצְעָר גַּעֲוָעָן יָאָרָן
אַבְּכָר אָן דַּי מַנוֹּנָּן וּוָסָּן זַי אַז גַּעֲוָעָן
קְרָאָנָּק אָזֶן זַי גַּעֲנִיטְיוֹגֶט אַין רְחִימָה שְׁמִים
אַרְבוּמִים, אַיז דָּעַר טָאָטָע דָּאָרְטָה גַּעֲוָעָן פָּאָר
יעַד מִיט אָזֶא שְׁטָאָרְקָעָן רְחַמְנָהָות; דָּעַר קוּינְדָּל
וועלכְּגָר גַּעֲדַעַנְקָט דָּעַן טָאָטָן - אַיד מִיט
זַעַלְטָן פְּלָאָדִין כָּאָרָקְטָהָה, וּזְעַמְעָנָס
אַמְּגַעַן אַיז באָקָאנְט בֵּין צָום הַיְּנִיטְינְגָן טָאג



אין קלינינע געגענט אין ניו דושערס
ויזיצט א קלינינע הייזקעלע. אין דעם
הייזקעלע זונען מיר געוואור געוואורן,
האט ביז עטליכע יאָר צוֹרִיק געוווארטן אַ
אַיד מיטן נאמען פינחס. ער איז נפֶטֶר
געוואורן אין עלטער פון נײַנְצִיגּ יאה, אַבעָד
גאנגן לעבן איז ער געווונן גִּיסְטִישָׁ
גִּינְגָּן, מיט א קלאן קאָפּ און שארפּן
ברון.

דר ערד איזונגע איד - לוייט ווּ מיר האבן
זיך דערווואויסט - איזו נישט קיין אנדרער
וואָר פֿינְחַס אַדְעָסָה, דער בָּן זְקוֹנוּנִים "פָּן
הַרְבָּה הַחֲסִידָה המָפְלָא רַבִּי יִשְׂרָאֵל דָבָר
אַדְעָסָעָר וְצָלָא, אַיז דָּאַס רַיקְטִיגְן? הַאֲטָה רַבִּי
יִשְׂרָאֵל דָבָר בַּיּוֹ נִשְׁתָּחַת לְאַנְגְּ צְרוּרִיךְ פָּאַרְמָאָגָט
אַזְזֶן וּוּלְכָעָר הַאֲטָה נַאֲךְ גַּעֲדָנְקָט דָאַס
שִׁינְעַן לְעַבְּן בַּיִם טָאָטָן וְצָלָא אַינְדָּוּרְהַיִם,
אוֹוִי ווּ עַס אַיז גַּעֲזָוָעָן צְעַנְדְּלִיגְעָר יַאֲרָר
פָּאַרְדָּעָם, אַקְינְדָּר וּוּלְכָעָר אַיז אַ "כְּלִי
אַשְׁׁוֹן" צָוְרִי אַלְעָאָן וְאַונְדָּרְלִיכְעָן סִיפּוֹרִים
וּלְכָעָר וּוּרְעָן דָּרְצִילְיאָט אַיבָּעָד זַיְן!
עהַרְבִּיכְעַנְעַם טָאָטָן!!

או נאך דא א לעבעדיינער עדות
וועלכער וועט אונז קענען אויניכערנונג
אבסיל טיפער אין דער ואונדרערליך לעבן
פָּרְנָה גַּהֲוִיכְבָּנָה טָאַטָּע, דָּעַר גַּהֲוִיכְבָּנָה
אָוֹן אַיבְּגָעֵנָה עַבְנָה אִיד פָּוֹן טָבָּרִי,
וּוּמְעַנֵּס "קָרְן הַהֶּפְצָה" באַוְויַּזְט נָאָך
ואָונְדָּרְעָר בַּיּוֹן צָוְהַיִלְעָדָן?

יש האט זיך ארכיסגעשטעלט אונ יא!

את האט איר א שמוועס מיטן
"מושוויניקל" פון רבי ישראל דוב אדרעסער
צ'ל, דער קינד וועלכער געדענקט זיין
טאtan דער עובד השם זיך אומקערנדיג



ר' פינחס שטעלט זיך אפ' צו שלידען אווי עס האט אויסגעזען ווען זיין וויבנען טאטע ר' ישראַל דוב וצ'ל האט ציעילט סיפורי צדיקים אונז ער ועדט פוןן ווי קאילו עס ווילט איצט פאסירט: געדענוך זיינע שיינענדיגע אינין ווען ער ט בלויין אנגעפאנגען צו דערציילן.
פאר דעם האט די מאמע אונז אנגעגאָס גלעזל פון וויסע טי געמאָט פון עטער וואָס די זעלבסט האט געשניטן גערזרויטן דורךאָיס די זוֹאן די האט ניזאנט דערפֿאָר אוּס זאל האָבן אַאלְהִי, דער עיְקָר אַבעָר אוּס זאָורמאָגן אַקָּאלִי.

אוֹנוֹ זענען געזען אָרוּם די קליינַג
יש, די מאמע איז געזען אין קָרְן, די
זידעלען אויפֿן ערְד אָרוּם, אָן דער טאטע
צָלֵל האָט אַנגעהוּבִּין צָו דערツִילְן אַיִן
מעשָׂה נאכִין אַנדערן. ער האָט נִישְׁתַּחֲווּ
ערְצִילְט ער האָט "פָּאָרְגָּעַשְׁטָלֶט", יָעָן
עַשְׁתָּאַלְטָן וּזְאַס ער האָט נָאָר גַּעַרְדָּס
הָאָט ער דאס "אַרְאָפְּגָּעַלִּיגְט" וּוּכְאַילְוּ עַד
איַן אַיצְטָה דָּארְט. עַס אַיִן גַּעַזְעַן וּוּזְאַיִן
געַהֲרִיגְעַן פָּאָרְשָׁטָלְזָגְן מִיט לַעֲבָדִינְגָּן.
פָּאָרְבָּן. מִיר זענען גַּעַזְעַן פָּאָרְגָּאָפְּט.

עד איז געווונן אווי שטארק אריינגעטען
זון וואס ער האט דערצ'ילט, או טילמאל
ערן ער האט דערצ'ילט איבער ועהיבענע
ענטשען צו וועמען ער האט געהאט
ונגועט, פלאוגט ער זיך אפשתעלן פאר
טליכע מינוט און גערעכץ מיט איז
בענונגנדיגע טאן, אוש מיר האבן אים
עדארפֿט "אייפֿוועקּן", און ער האט זיך
אווי ווי "אויפֿגעוועקט" פון אחלום און
געפרעגט זואו מיר יונגען, דעםאלט האבן
מיר אים דערמאנט און ער האט פֿאָרגענּוּעַץ
צו דערצ'ילן מיט אועלכע גבעועט, ווי
באילו ער וויל צוֹרִיקְבִּין צו יונע חוקה.

ר' פינחס ודרומאנט זיך פון די לעכטיגע
שכתיים אינדרערהיימ, אונ ער שטעטלט קלואד
או די שכחים זונען געוווען פיל מיט שמבה

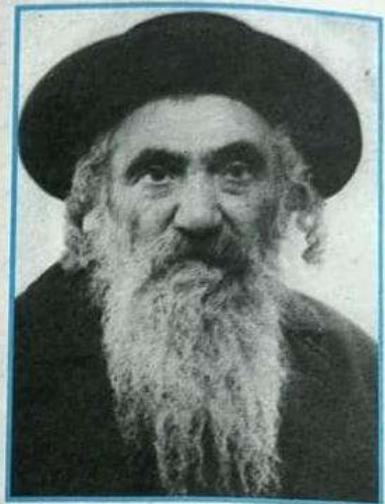
שפט געוווען, בלוייז אויף שבת פלעוגט ער
ההיימקומען, און אונז האבן ארייסגעקוקט
גאנצע וואך אויף שבת, און געשעפט
שמחוב פון שבת צו שבת.

צעזאנג אנטשטעט עסן

די שבתים אין די הרוין פון משפחה
אדעסער איז געוען איינע פון די
וואונדרעליכטסטע ואכן אויף וואס אידיש
וינגל קען נאר א羅יסקוקן. אויב דורךאוייס
די וואן האבן זי זיך געדרייעט צווישן
וויטאג און הונגער, איז ווען די טיר האט
משפחת אדעסער און אויפין שוועל האט
זיך געעפנטן פריטאג ביים הייז פון
האט זיך אלעס געטוישטן!
מיר פלעגן זיך זעצען אודם די טיש
דערצילט ר' פינחס, קיין סאך עסן איי
ニישט געוען, אבער דאס זינגען מיטין טאטס
וץ'ל איז פיל מערד השובייע געוען בײַ
אונן, שמחה געאנצַן און טענַן, דער טאטס
האט געטאנצַן בײַ ער איז שיין געוען
אנגאנצַן אָדוֹרְכֶּגֶשׁוֹצִים, יעדן שבת. ע
פלעגט אַבְּעַרְזִינְגַּעַן די זמירות אַינְגְּמַאל אַל
נאָכְמַאל, אָוֹן צָום סְוףְּ הַאֲבָן מִיר זי
אוּרוּקְגַּעַזְעַצֵּט צוֹ הַעֲרָן פּוֹנָעָם טָאָטָן זֶל
סִפְרַי צְדִיקִים.

אקסל, אבער די מאמע האט זיך ניטאמאל
אויסגעדררייעט, וויל כלילו די אייז געווארוינט
זו דעם: מײַן גרוועסער ברודער נחמן אייז
שווין געוען דערמאָלט נאָך די בָּר מְצֻהָּה, אָז
ער האט אַנגעההייכָן צו ווֹיְגַעַן, דאס האט
געמאָbst אוּפִיך מיר אַ וּרְשָׁם בֵּין צוֹם
הײַינְיגַן טאג.

איין-tag האב איך אפיקו געוגט צו
מיר אלילין אויך דארכ אפשורייכן אָ ברינו
צוט טאטן פארוזואס מיר זענען געווארן
ברסלעער חידידיין אויך ס'איי שונען, און
דענראך אָרײַנְגִיגֶן דעם צעתל אינעם
טאטעזיס רעקל, אבער יעדעס מאל אייז מיר
פארלוירן געווארן דאס צעתל. אפשר האט
מען נישט געווארל פון הימל, פירט ר'
פיעחס אומיס.



זייער א געשמיין איד, א סלאנימער חסיד,
וועלכער האט רחמנות געהאט אויך אונז
און גענוןמען אויך זיך צו קומען זיך אונז
יעדען טאג אונז איסצולערגען חומש אונז צו
ליינען און שריבבן!

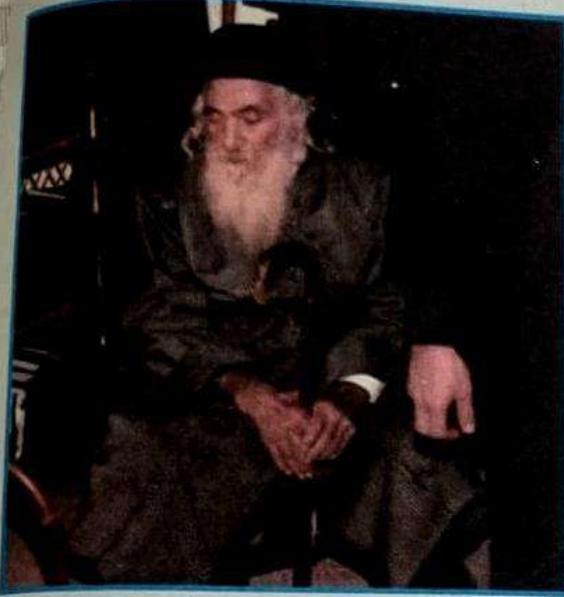
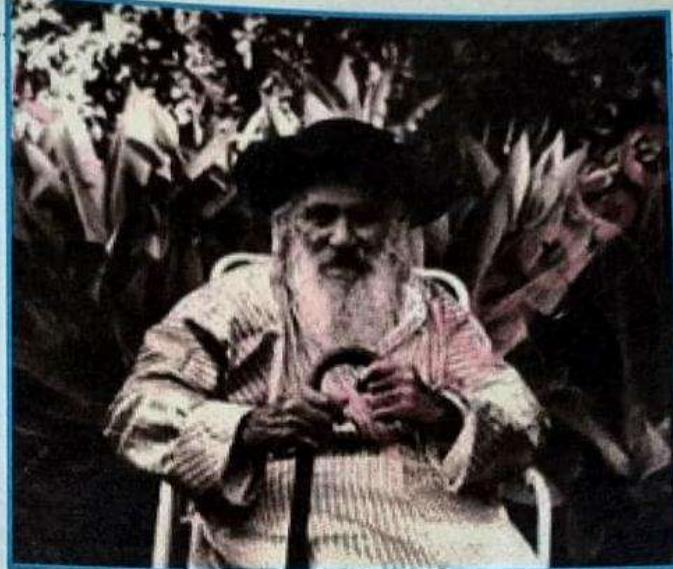
דר ערטאטע צעל האט מקפיד געוווען צו ברענגן פאר יענעם איד מותנות, יעדעס מאל עפערס אנדערשט, איינמאלא עסן, און אנדער מאל א ספר, א דרייט מאל קליעדר, און יענעער האט זיך אוו געפרידט דערמיט... אבער דאס האט נישט אונגעאהלטן לאָאנגע ציט, וויאאלד מען האט יענעם באָלד געמאכט פראַבלעמען צוליב דעם וואס ער לעורנט מיט די קינדער פון ר' "ישראל בער", און ער האט געמוות אופעהן.

ווען ר' פינחס גיט צוריק צו רעדן
איבער יענע טאג, ווארטט ער אוזוי ווי אראפ
פונ זיך א פעלך וואס ער האט געטראגן מיט
זיך פאר לאנגע יידן, און אין זיינע אויגן
זעט עד זיך צוריק אלס דער קלינגערא
וירודז'זער קינד פון אמאל.

"זיבתיס אפ א דאנק פארן" רובנו של עולם, ועטツ ר' פינחס פאר", או דער דור פונעם טאטן זעל' האט זיך מוסר נפש געווען פאר די קומענדיגע דורות, ווילו ווען אונז זענען נחקרב געווארן צו דער ברסלברער חסידות. זענען מיר געווארן די ציל-ברעט פון אלע קינדער אין טברי. מען האט געלאכט פון אונז אין בית המדרש איבער דעם וואס מיר זענען ברסלברער חסדים, זענען מיר צוליב דעם געanganגען דאוונגען אין דער ספודישער בית המדרש דארט איז געווען מערד געשמאק, איבער דארט האבן מיר נישט פארשטיינען דעם דאוועגען.

אין טאג, איך וועל דאס נישט פרגעטען, דענערן מיר געגעגען מיט די מאמע אויפֿן גאנס אלע קינדרער אינאיינעם, און א שטיין איז געקומען צופליען אויף אונז! עס האט געלאנדעט אויף די מאמעס





צום בישיפל, אויר הארץ זי געזען או
קיניד הארץ נישט קיין כה צו מסדר זיין, הארץ
זוי אים צוגעטילט דיאויגאנבע זיך צו זעגן
די ערשות בעים טש, איזו או די אנדריע
קונדרו זאלן פארושטיין או איצט איז די
צייט צו עסן!

אין די תקופה וואס די איז געוען לעז
קראנק בסופֿ ימי האבן מיר געוען דעם
טאטנס איבערגעגעבענקייט פאָר איד אַן
קיין גענענץן. דער טאטען זצ'ל האט אלעס
אַבּערגעלאָזֶן אָון געשטאנען צו אַיד זִיט
אָון צו דערפֿרְיעַן. ער האט אַיד געקוּיפַּט
מחנעהן, אָון יעדעס מאָל האט ער געטראָפַּן
עפּעס אַנדערשט מיט וואס אַיד צו
דערפֿרְיעַן. אָין יענע תקופה אַיז ער נישט
אַראָיס אַין די פֿעלדר אָן גָּלֵם געווֹרָן ווי
זִיְּין סֶדֶר, נָאָר ער אָין געשטאנען צו אַיד זִיט
מִיט מס'ירות נְשָׁה מְשָׁה. אָנוֹן האָבן געוען
זִיְּין גוֹרִיסְקִיט פֿונְדְּרָעָגָעָנט.

וואס האט איר געטראקט אלס קליניע
קינדער - וואו ווערט דער טאטע
פארשוואונדן פאר א גאנצע וואז?

ר' פינחס: מיר קינדרער האבן געווואסט
או אונזער טאטער קען טוּן דרי זאָקָן:
לערנדען, דאָוועגען און טאנצען. ווען ער איז
געוווען אינדרערהיים האט ער געהאלפַן אָן
קיין אָפְשָׁטָעַל, ער פְּלָגֶט נִישְׁתָּאָה
אהַיִימְקוּמָעַן כְּדֵי זַרְךָ אֲפְצּוֹרָעַן. נָאָר צָוָא
אָרְבָּעָתָן אָן יְעַדְךָ הַעֲלָפָן. חַס וְשַׁלְדָּעָמָן
זָאָל וְזָאָגָן אוּ ער אַיז גַּעֲווּעָן אַפְּרִילְעָר
מעַנְטָשׁ, אַוְיבָּדְיַיְמָאָמָעָה אַטְעָפָס גַּעֲבָעָטָן
הַאַטְעָט עַר זַרְךָ מוֹסָר נְפָשָׁת גַּעֲווּעָן פָּאָר דַּעַם
מִיר האָבן אַבְעָר גַּעֲווּאסט אוּ ער דַּאְרָךְ
דיַעַן דַּעַם אַוְיכְּבָּרְשָׁתָן.

ס'אייז געוען אַתקוֹפָה ווּאַס ס'אייז
כמעט נישט געוען ווּאַס צוּ עַסְן אַין שַׁטְּבָּ
אויסער אַשְׁטִיקָל בְּרוּיטָן דָּעַר טַאַטָּע
וְצַלְלָהָאַט באַשְׁלָאָן אוֹד עַר הַוִּיכְבָּתָן צוּ
אוֹרְבָּעָטָן פָּאָר פְּרָנְסָה, ס'אייז אַכְּבָּעָ נִישְׁטָ
געַגְּאנְגָּעָן. בֵּי יְעַדְעָ אַרְבִּיטָּה ווּאַס עַר האַט
נאָר אַגְּנָעָזְרָיְבָּן, האַט עַר נִישְׁטָּן אַגְּנָעָזְרָיְבָּן

אוֹרְדוֹמָגָן.
וזו האט מקפיד געווען, עראיינירט זיך ר' זיגחם, אינאקט צוונעמען אוז מיר זאלן אַאנֶצע צייט זוין פרילין, אויפֿצּוּהִיכּן אָונְנוּדָר מוט, און זי פֿלְעָגָט אָונְנוּ נִישְׁטָפְּלוּאָן בֵּין מִיד האָבָן גַּעֲמָכְת אָז שְׂמִיכְלָן אַין וּוֹסָם מִעַן האָט אַרְיסְגּוּעָן לְלֻל צִינְעָר. פּוֹן אַיר שְׁטָאנְדְפּוֹנְקְט אַיִז דָאַס שְׁשָׁת גַּעֲוָעָן קִין קְלַעַנְעָרָעָבָה וּזִי בְּבוֹהָה זוּ וּבְעַסְן פָּאָר אִירָעָ קִינְדָּעָר. זַיְדִּי גַּעֲשָׁתָאנָעָן אוֹזִי וּזִי אַגְּנָעָרָאָל, אַן יְעוֹזְרָעַטְשָׁאָפְט אוֹזִיךְ אַלְעָ שְׁטוּב יְווֹזְגָּאָכָּעָם, וּוֹעֵן יְעַדְרָעָ אִינְגָּעָר פּוֹן אָונְנוּ יְנִידָּעָר האָט אַן אַנדְרָעָ אַיְגָּאָכָּעָ, יְעַדְעָס לְוִיתְעַזְעַן אַיְגָּוּנְשָׁאָפְטָן.

ז' האט דאס געטן מיט איזויפיל
לונגשאפט, צום ביישפיל, אקידנד וואס אין
גערען א פוליער פון נאטוור אויס, האט ז'
אט איזיגעהרבין מיטן צוטילין קלינינגע
רכביט, או ער זאל זיך פריען דערמייט אונ
ייט ז' דאויגע שמחה אונ סיפוק וועט ער
אקסן העכער.

"גארנישט". זי פלונגעט גיין סוף טאג אין מאך, און צוואמקלירבן פון דער ערעד אליעס וואס איז איבעגעבליבן, זי האט עס דערנאך באהאלטן או מיר זאלן נישט זענען די שמויציגע און יעקווערטשטער גריינציגיגן, און פון דעם האט זי געמאכט "גן עראן אישע" עסנווארגו!

פָּרָעֹן עָסַן הַאֲטִ וְיִמְקַפֵּד גַּעֲוֹעַן אֶזְרָאֵל
מִיד זָלֵל אֶלְעָמָךְ אֶחָד הַוִּיכָע בְּרָכָה
אַינְגַּנְעָם אָוִיף דָּאָס עָסָן. דִּי גַּאנְצָע
מְשֻׁפְחוֹה פְּלַגְתָּס אַינְגַּנְעָם מָאָכְן אֶחָד הַוִּיכָע
בְּרָכָה, אָוָן דָּאָס אַיז גַּעֲוֹעַן אֶסְצָעָנָע, מַעַן
קָעָן דָּאָס נִישְׁתַּמְבִּיד וְזַיְן!

二二

מרת אדסער האט זיך נישט בלויו
געזוארט פאר אירע קינדרערס עסן, מיט איר
קליגשאפט האט זיך געזען דיא מצב פון אירע
קינדרעה, אונ ער מערד זיך האט געזוארט פאר
יעער עסן, האט זיך געזוארט צוצושטעלן
עסן פאר זיעער נפש, או זיך זאלן זיין
חרילין אונ גוט אייפגעיגט אונ
אראשטינן דיא וכ' אונ חשיבות וואס זיין

אוריך אוזי וויט או ס'האט "אגעמעקט"
ווארק פון גאר שטארקע שווערגיקיטן!
ב'י געוויסע שטאפל האבן מיר אלע
פארשטיינען או דער טאטע זצ'יל האט א
צ'יל, אונ ער פארט צום ציל' אונ דעם וואס
עפעס זאל אים קענען אפיהאלטן, אונ ער
האט דאס געטען מיט א ריינע אמתה, נישט
צלאונדריג או עפעס זאל אים שטערן
דערפּון. ווער עס האט דאס אבער
פארשטיינען פונעם ערשותן Tage וואס ער
איש נוקרכּ בעוואן צו ברסלב איז געווען
ז' מאכין

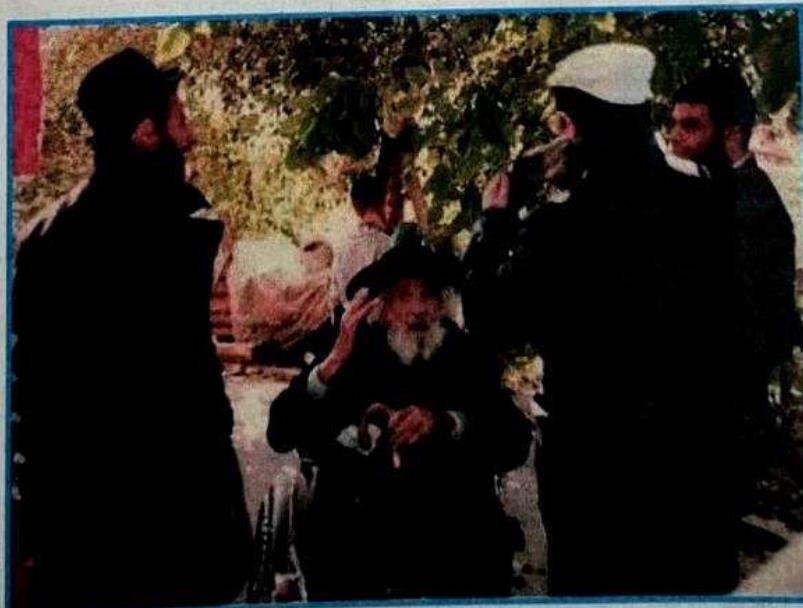
וְיֵאָזֶן בַּאֲמָת הַאֲטִיזָה מִאֲמָע אָז
עַזָּה גַּעֲזָבָן מִיטָּן דָּאוֹגָן פָּאָקָט אוֹ דָר
טָאָטָע אַיְזָעָוָן אַבְּרָסְלָבְּעָר חַסִּיד?

כדי צו פאושטין די תירוץ דארך מען
צערשט וויסן ווער די מאמע איז געווען,
אנט אונז ר פינחס, ר' פינחס ווערט
וידייעראמאל שטייל, און דאן הריבט ער אן
מייד א ריענונג שילעונג גיבענדיג אונז
צו פאראשטין ווער דאס איז געווען זיין
טייערעג מאמע

מיין מאמע איז געועען אין אמת'ע אשת
חיל, אווי ווי אין די מעשייה פון אמאל און
נאך א סאך מעו. שטענדייז איז די געשטאנגען
זו דער טאטיעס זיט, זי האט שטענדייז
געודיטן אויף אים, זי האט אים שטענדייז
געליגט ערשות, אטאשיג וואס עס איז
בעלגן אויף איז דער גאנצער געל. זי האט
געוראוסט וויפיל דער טאטיעס
אמת'דזינקייט איז ווערט, און זי האט נישט
מסכים געועען אים צו שטערן בושם אופן.

שטענדייז מוזאי שבת איידער דער
טאטיעס זצ'ל איז פארשווואונד געוואאן פאר
נאך א וואך, האבן זי פשוט גערעדט מיט
די איזגן, איך האב צונגעליגט קאפ עטליכע
מאאל, איידער דער טאטיע איז אורייס פון
שטובר פלעגן זי קוקן איינגער אופן אנדערן
זונדרערויטענען. א בליך וואס האט
עדוריירט א סעקדנע, אבער דער דזאיגער
ויגן באגעגעניש איז געוען "אלעס", איז
ארט פון פראדזערונונג, איך פלעג קוקן
הייך די מאמע, זי האט געהאט איז קליניגער
מייכל, ווי צו זאגן: איך בין מיר דרי זי
בן פארמאגט א קשור פון רוחניז'דיגע
רושטאנד וואס זי האבן געבייעט מיט די
הט און דורךגען, א קשור וואס קיין שם
זי האט נישט געקנט אפטילין.

און דעמאָלט וווען דער טאטע איז
אוּרְקֶגֶעָנָגָעַן, האָט זיך מאמע גענוןען
צָו דִי אַרְבִּיכְתַּאֲן קִין אַפְּשָׁתְּעַל. דִי מאָמָע
הָאָט גַּעֲרְבִּיכְתַּאֲן טָאָג אָונָ נָאָכָט, בִּיטָאָג
הָאָט זִי פָּאָרְקוּפִּט גַּעֲוִידְצָן, אָונָ בִּינָאָכָט
פְּלָעַגְטַּזְיִינְגְּן אָינְן דִי היְזָעָר פָּוֹן עַשְׂרִים.
דָּאנְעַרְשָׁתָאָג פְּלָעַגְטַּזְיִינְגְּן וְיִבְאָקְהֵן חָלוֹת וּוְאָסְזַי
הָאָט דָּעַנְאָךְ פָּאָרְקוּפִּט אָום פָּרִיטָאָג. זִי
הָאָט גַּעֲוָאָסְטַזְיִינְגְּן וְיִאוֹזְרֵי אַנְצְּוּגְרִיטִין עַסְנָ פָּוֹן



באים ציון הקדוש אין אומאן



ברומען....
בינאקט, זאגט ר פינחס, איז געוועגן
איינאנגען טונקל. דער טאטע האט
פארגנטעצעט צו ווייעזען אוון צ' בעטן, אוון
אין הוויב אוון צ' הערין פון אדורס אוון אדורס
חיות וואם ברומען... איך בין געשטעגען
ווארט דערשראקן אוון דערצייטער. איך
האכ אבער גאנדרישט געקבנט טאן. נאלץ
עתליך שעה איז דער טאטע
אויפגעשטאנגען אוון שווער געאטעכט. דאס
האט ער מיך איזומגעטונגען אוון מיר האב
וז' ומוגעקייט אויהים. אלע ברידער האב
מיר מקנא געוווען או איך בין געוועגן
גאנצןTAG מיט טאטען...

אבל אוון די זאכן ווועס איך זאכער
דעמאלאט נישט פראָסטאגען, בגין איך אבע
היינט שטאלין דערמיט, זאגנס ר' פינחס,
אייספֿרְעֶנדִּיג: איך זעה היינט צוֹטָאנַס
צענְדְּלִינְגֵר טוֹרְזָאנְטֵן ברְזָלְבָּרְזָהְרְדִּים אָזֶן
איך טראָכְטֵן צוֹ מִיר ווֹאָס דְּרוֹ טָאָטָעָז
הָאָס אלְס גַּעֲטָאָן אַזְזָר צְוּרִיךְ צְוָלָבְּ דָעָר
דאָזְנִינְגְּרָהְסִידּוֹת, ווֹאָסְפָּאָרָה גְּרוֹזְיָס נְשָׁמָה
ער האָט גַּעֲטָאָן אוֹ עדְה האָט צוֹ דָעָם זְכוּר
געֻוֹעַן, בְּלִיּוֹן דְּרוֹקָן די סְפִּירָס ווֹאָס אַיִּיר
אוֹרְפָּה זִין נָאָמָעַן אוֹזְ אַיְינָעַ פָּן די יְסָדוֹן
פָּן די חְסִידּוֹת הַיְינְט צוֹטָאנַס, אָזֶן אַיך האָ
זָוָהָה גַּעֲוֹעַן אַיְפְּצָוֹזָאָקָס מִיטְזָן דָּאוּיָה
געַשְׂטָאָלָט, אלְס אַטְאָטָעָז.

ווען איך זהה וואס עם איז אלץ
ויסגעקומען פון זיין מסידת נפש אונ פון
לאסט וואס ער האט גענומען אויך זיין.
פ' פרות פון אים וואס איז צענשפיט אין
עלע ע肯 וועלט, פארשטייך או דער
נאטע וצ'ל איז געוען נאך אפליל א
דרעסערר חכם פון א סאך אנדיעז פון זיין
דודה, וועלכע האבן אויסגעקוקט צו זיין
המאלההדייג און חשובע מענטשן.

איך בענק מיך נאן די גוטס וואם מיך
ההבן דעמאלאט געהאטן. גערעלעט טאקע איז
ס'איו יישט געווען אווי פשוט, אבער איזין
שבת מיטין טאטן, איזין שבת מיטין טאטן,
איז אלעס ווערט געווען!! פירט ר' פינחס
אויס מיט החרגושה/דריגע געפלן.

רונן רבי עקיבא. אך האב אויר געווואטס בעגען וואס דער טאטע טוטס א גאנצן טאג דער איזו נישט אינדרההים. האב אין ערערן ער איזו געגען ווי אויר ער זענטס זיך ערעדאלטס געגען און זיינקל. צויזען די העלצעה, נישט אויזין א ווינקל. פונעם צוין, ער עפאנטס די "ליךוטי חפלתות" און הויבט אן צו זאגן: צווערטש שטיל, דענאנך מיט טורער, אנן דאן מיט אן אויסטערלישן געוווין. דאן האט ער פארגענסן פון זיך. אך האב מיך געשטעט אים צו שטערן, ער האט געוווינט אויזו ווי א קלילין קינן, אך האב נישט געווואטס פארזרואס ער ווינט אויזו שטארק, וואס איזו געשען צו איזט?: איך בין געשטאנען אויזו א לאגענד צייט און נישט געווואטס וואס צו טו. בײַ די נאכט איז צונגעפאָלן...

דער טבריאישער טונקלקיט האט זיך
אוֹרָאָפְּגָעָלָאָזֶט אַוִיפָּן וְאַלְגָּעָבָן דַּעַם צִיּוֹן
פָּנֵן רְבִי עֲקִיבָא, פִּינְחָס שְׁטִיטִיט שְׂוִין אֶת
לְאַנְגָּעָצִיָּת קַעֲגָנָאַבָּעָר יְזִין טָאָסָן וְאָסָס
וּוֹיִינְטָן אַנְיִיפָּהָעָה, אָן דָּאָן, פָּנְקָט אַוִי וּוְיִ
יעַדְעַ אַנְדָּעָרָעָ וְאַלְגָּעָבָן אַרְץ יִשְׂרָאֵל וּעְן
די נָאָכֵט פָּאָלֶט צָו, הַוִּיכָּבֵן די פָּוּקָמֵן אָן
אַנְדָּעָרָעָ סָאָרָט חַיּוֹת אָן אַרְדִּיסְצּוּקָמָעָן פָּנֵן
וּיְעַרְעַ אַבָּהָעַלְעַנְיִישָׁן, אָן הַוִּיכָּבֵן אָן צָו

עוזר?... וואס טראקט איד האט דער טאטא
אצ'ל גענטפערוט...? ער האט געדאגטן: זי
מיינען נישט באמות אונז ווי צו טוין, אונז
דאבדן יא באמה איזניען האבן צו מטהפלל
זיין אויך זי!

אלס קינדרער זענט איז אמאל א羅יז
מייטן טאטן צו די פעלדרער צו מאכן
הທבורדות און דינען זעם אויבערשטן?

ר' פינחס: דער טאטגען זיך' פליגט פון
מאַל צוּ מאָל געמען אַינְגֶר פון די בְּרִידְרַיעַ
און פֿאָרְבּוֹרְגְּגַנְגַּן מִיט אַיְם אַין די בערג, אָן
די פֿעלְדָּע אָן בֵּי קְבָּרִים. דָּא אַיְן גַּעֲזָעַן
אַ גַּעַשְׁאַנְקַּן פֿאָר אָנוֹן, אַכְּבָּר עַס אַיְן נִישְׁתָּחַ
גַּעֲזָעַן אַוְיִי פְּשָׂטוּ.

די נאכט אין די וועלדער
פון טברוי..."

איך וועל איך דערצ'ילן וואס עס איז
געזען וווען ער האט מיך גענומען, היובט ר'
פינחס אן, יענע טאג וועל איך נישט
פארגאנטסן כיין גאנצע ליעב...

טביה א-שען זמאנן-טאג בענין קידושין
רבי עקיבא, דער טאטען וצ'ל' האט געזען או
סאיין מיר שועה, דעמאלאט... האט ער מיר
אויפגעחוין אויף זיין אקסל די גאנצע וועג
ארזיך או ס'זאל מיר זיין גראנגן!

האט מעיר ווי אפער טאג. איך זוויס נישט
אייב דורךאיס זיין גאנצע לעבן האט ער
געארבייט אויך איין פלאץ מעיר ווי אוואך
צייט. פולצלוונג פלענטן ער זיך פאָרגעטען,
און מען פלענטן אים טרעפען זאנק תhalbילס
אודער זויניגן אויך עפֿס א געלס, און באָלד
האט מען אים פאָרשייקט פּאן די אַרבִּיכִיט. די
מאָצע ע"ה האט באָלד פֿאָרְשִׁטְאָנְגָּעָן או ער
אייז נישט געמאָכֶט אויך צו אַרבִּיכִיט!

דער טאטע זעל פלענטן גיין פאר
געאנצע וואבן אין זואלא, מיד האבן נישט
געוזאנסט זואגן, איזנמאלא אין מירון,
איינמאלא אין ירושלים, ער דאסן זיך
געדרעריטע אונגעזן טאג אין זואלא; רבי
זונען גאנז האון זונען זונען זונען זונען

הנורווגים נזקקם ממען זאל מאכן
התבדרות ביביאנט, אבער דער טאטע
וציל פלעגט מאכן התבדרות ביטיאן,
ביביאנט, נאכטיג און אינערפֿרַי. זואו
ער שללאפֿט און זואס ער עסְט. דאס האבן
מיר נישט געווואסט.

אין מלאל או יער האימג'וקומען מיט
ווארונן אופין נאנצן קערפונג ער האט
דערציילט פאר די מאמע ע"ה או ער האט
געגעסן עפעס בעויקס, און אפשר צוליב
דעם איז זיין גאנצע קערפונג אונגעפליט
מיט וואונן. אן אנדערע מלאל איז ער
אידיג'וקומען אונגאנצן צעבילייט, און ער
האט דערציילט פאר די מאמע ע"ה או
אראכטער עונגען אים באפאלן און זי האבן
געוואלט פון אים צו גונגען געלט, ער
האט אבער נישט געהאט, דעמאלאט האבן
זי אים אונגעאהקט די ביגער. אווי איז
געווונן מיט אים אלע מינ' מעשייה.

“באמ' איז אלעלס צויליב מײַגע עבריות!”

אין נאכמער פון דעם, די וואס האב
איכס געשאלטן, האבן געלאלטן פון אים או
איכס אונגעמאכט צרוות, נישט אינטמאל או
נישט צוויי מאל פלעגן מיר אים טראפען ביר
זוי, ווער העלפט זי און איז מתחפל און
זוי!

אין טאג האט ער געבעטן פון אונז
אלע או מיר זאלן מתחפלל זיין פאר א פרוי
וזואס אין געוווען קראנק ל'ע. ווען ער האט
אונז איבערגעגעבן די נאמען פון די פרוי,
האבן מיד געוווען ווער זי איז, א פרוי וואס
האט אונז אונגעמאכט אוזעלען צרות אונז
ביזונת, האב איך געפריגט דעם טאטן
צעיל: אבער זי דורךוטשן אונז אן קיין